

**Pan
Jarosław Chałampowicz
Przewodniczący
Rady Miejskiej Wrocławia**

Wrocław, 12 czerwca 2020 r.

WSS-WBO.152.18.2020
Nr ewid.: 00071647/2020/W

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do pisma BRM-DPP.152.1.2020.AW z dnia 15. maja 2020 r. zawierającego prośbę o zajęcie stanowiska w sprawie podjęcia przez Radę Miejską Wrocławia uchwały w sprawie przyjęcia „Samorządowej Karty Praw Rodzin”, uprzejmie informuję, że z uwagi na złożoność materii o wyrażenie opinii i stanowisk zostały poproszone te komórki Urzędu Miejskiego i jednostki miejskie, w których obszarze właściwości rzeczowej znajdują się kwestie związane z wyrażonymi w petycji postulatami.

W załączeniu przesyłam zebrane opinie i stanowiska. W swojej masie stanowią one kompletny i merytoryczny opis działań Wrocławia związanych z polityką prorodziną:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu:** „Miasto Wrocław za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizuje wszystkie zadania obligatoryjne wspierające rodzinę, dzieci lub osoby w kryzysie, w tym w szczególności wynikające z przepisów następujących aktów prawnych:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1390 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 218).

Ponadto w ramach szeroko rozumianej polityki prorodzinnej i społecznej Miasto Wrocław wspiera osoby w kryzysie, samotne, seniorów, rodziny potrzebujące pomocy i dzieci, w szczególności na podstawie następujących programów (w większości przyjętych z własnej inicjatywy):

1. Uchwała Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 roku w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych "dwa plus trzy i jeszcze więcej" (z późn. zm.).

W ramach Programu realizowane są następujące cele:

- 1) promowanie modelu rodziny z dziećmi i pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej,
- 2) umocnienie rodziny i wsparcie jej funkcji ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin wielodzietnych,
- 3) poprawa warunków życia i wzmocnienie kondycji rodzin wielodzietnych,
- 4) zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych.

2. Uchwała Nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatku do świadczeń rodzinnych.

Niniejsza uchwałą podniesiono kwotę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, o kwotę 100 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

3. Uchwała Nr XLVIII/1127/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie "Gminnego programu wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2018-2020".

Gminny program wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2018-2020 (zwany Programem lub GPWR) jest trzecim trzyletnim programem opracowanym i koordynowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Program koncentruje się na wzmacnianiu prawidłowych funkcji rodziny, jako naturalnego, optymalnego środowiska do rozwoju dzieci, przy czym głównym odbiorcą działań są rodziny przeżywające trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Uzupełniający charakter mają działania powszechnie skierowane do rodzin lub ich członków, promujące wartości rodzinne i wspólne spędzanie czasu wolnego oraz działania dedykowane kadry specjalistów zaangażowanej w pracę z rodzinami.

Cel główny Gminnego programu wspierania rodziny we Wrocławiu na lata 2018-2020 określony jest jako „rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych”.

Program zakłada realizację celu głównego, poprzez realizację poniższych celów operacyjnych:

Cel 1. Promowanie wartości rodziny i inicjowanie środowiskowych form wspierania rodziny.

Cel 2. Rozwijanie systemu wsparcia rodziny.

Cel 3. Rozwijanie metod pracy z rodziną.

Cel 4. Wspieranie funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej.

4. Uchwała Nr LXIII/1518/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 października 2018 r. w sprawie „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielných”.

Celem głównym Programu jest poprawa jakości życia osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielných, mieszkających na terenie Miasta Wrocław,

poprzez wspieranie zdolności do funkcjonowania w środowisku domowym oraz zapewnienie tym osobom dostępu do odpowiednich form wsparcia.

Cel główny Programu realizowany jest przez następujące cele szczegółowe:

- 1) wzmocnienie funkcji opiekuńczej rodziny oraz wspieranie w pokonywaniu trudności życiowych,
- 2) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa,
- 3) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- 4) kształtowanie postawy solidarności,
- 5) rozwijanie infrastruktury systemu pomocy i wsparcia.

5. Uchwała Nr VI/131/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu o nazwie „Wsparcie na starcie”, jego wysokości i szczegółowych zasad przyznawania.

W związku z realizacją przez Gminę Wrocław polityki prorodzinnej wprowadzono we Wrocławiu jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dwojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu o nazwie „Wsparcie na starcie”.

Świadczenie „Wsparcie na starcie” przysługuje gdy podczas jednego porodu urodziło się dwoje lub więcej dzieci. Uchwała określa wysokość świadczenia tj. 2000 zł na każde urodzone dziecko. Uprawnienie do świadczenia dotyczy dzieci urodzonych po dniu 31 grudnia 2018 r. pod warunkiem, że urodziły się żywe. Osoby uprawnione mają czas 12 miesięcy od porodu na złożenie wniosku o świadczenie. Wnioski przyjmuje i rozpatruje Miejski Ośrodek pomocy Społecznej.”

- **Departament Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia:** „w obszarze obejmującym prawa rodziców i dobro dziecka w szkole oraz w przedszkolu postulaty przedstawione przez Zjednoczenie Chrześcijańskich Rodzin są ujęte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe oraz innych aktach z zakresu oświaty i tym samym są realizowane. Normatywnie zbędne jest powtarzanie w aktach prawa miejscowego norm przyjętych w ramach obowiązujących już regulacji ustawowych. W kwestii dotyczącej programów realizowanych w szkołach przez organizacje pozarządowe oraz wykorzystywanych przez nie materiałów właściwy jest organ sprawujący nadzór pedagogiczny tj. właściwy miejscowo kurator oświaty. Zgodnie z art. 51 ustawy Prawo oświatowe sprawuje on nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, innymi formami wychowania przedszkolnego, szkołami, placówkami oraz kolegiami pracowników służb społecznych, które znajdują się na obszarze danego województwa, a także współdziała z właściwymi organami, organizacjami i innymi podmiotami w sprawach dotyczących warunków rozwoju dzieci i młodzieży, w tym w przeciwdziałaniu zjawiskom patologii społecznej, a także może wspomagać działania tych podmiotów. Podkreślić należy, że o wszelkich propozycjach zajęć dodatkowych rodzice są informowani i muszą wyrazić pisemną zgodę na udział dziecka.

W strukturze Urzędu Miejskiego Wrocławia znajduje się **Rzecznik ds. Rodziny**, z którym prowadzona jest współpraca w zakresie oświaty. Samorząd Wrocławia wspiera rodziny wychowujące dzieci, w tym wielodzietne. Uchwała nr L/1187/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolach

publicznych prowadzonych przez gminę zwalnia z opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego rodziców (opiekunów prawnych) posiadających co najmniej troje dzieci pozostających na ich utrzymaniu i we wspólnym gospodarstwie domowym. W procesie rekrutacji, zgodnie z zapisami art. 131 ustawy Prawo oświatowe kryteria wielodzietności rodziny kandydata oraz samotnego wychowywania kandydata w rodzinie traktowane są równorzędnie."

- **Departament Prezydenta Urzędu Miejskiego Wrocławia:** „zgodnie z posiadaną właściwością rzeczową, instrumenty polityki społecznej prowadzonej przez gminę, mają odmienny charakter do zaproponowanych w petycji. Polityka społeczna prowadzona przez gminę jest nastawiona na równość społeczną szeroko rozumianą względem wszystkich grup społecznych, bez względu na charakter relacji pomiędzy członkami rodziny oraz podejścia względem małżeństw. Niezgodnym z założeniami polityki gminy jest wykluczenie finansowania programów/ projektów, które nie spełniają narzuconych ogólnie wytycznych nastawionych na wyłączone dobro określonej grupy społecznej. Ponadto zapewniam, iż polityka gminy, w omawianym zakresie, prowadzona jest z uwzględnieniem wszelkich praw poszanowania rodziny.

Odnosząc się do zaproponowanego w petycji mechanizmu opieki rodziców dla najmłodszych dzieci, informuję, iż nie może być on podejmowany na poziomie jednostki samorządu terytorialnego – tym samym gmina nie jest odpowiednim szczeblem do procedowania tego typu rozwiązań."

- **Wydział Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia:** „program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi uchwalany na podstawie ustawy z dnia 23 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zawiera elementy dotyczące współpracy finansowej i pozafinansowej i uwzględnia zadanie określone w ustawie oraz w odniesieniu do budżetu gminy. Program konsultowany jest z Wrocławską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz z organizacjami pozarządowymi.

Wytyczne wynikające z ww. ustawy, zarówno jeśli chodzi o sferę zadań publicznych, jak i w zakresie elementów niezbędnych, które muszą być ujęte w ogłoszeniu konkursowym nie mogą zawęzać czy też nierówno traktować podmiotów potencjalnie w nich startujących.

W odniesieniu do kwestii umieszczania w ogłoszeniach otwartych konkursów ofert konkretnych zapisów dotyczących "standardów wzmacniających rodzinę i małżeństwo jako związku kobiety i mężczyzny lub autonomię rodziny" oraz "wyłączanie środków publicznych na projekty podważające konstytucyjną tożsamość małżeństwa (...)" nie jest to możliwe ze względów jak wyżej.

Zakres zadań dotyczących ich zlecania przez organy administracji został jednoznacznie określony w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tam też jeden z punktów traktuje o "wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej". Oznacza to, że taki zakres zadań również może być zlecany w ramach ww. ustawy.

Jest wiele zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe m.in.:

1) Klubowe Centra Aktywności dzieci i młodzieży - zadanie polega na wspieraniu aktywności dzieci i młodzieży w szczególności poprzez:

- organizację m.in. zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych i krajoznawczych,
- realizację programów profilaktyki uzależnień wśród uczestników zadania,
- rozwój talentów i kreatywności,
- rozwój umiejętności interpersonalnych,
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych.

2) Centra Aktywności Lokalnej - działalność Centrów jest nakierowana na animowanie społeczności lokalnej, jej edukowanie, integrowanie i aktywizowanie oraz na diagnozowanie, zwłaszcza pod kątem potrzeb. W kierunkach działania Centrów w szczególności jest uwzględnione przeciwdziałanie przejawom patologii społecznych, wykluczeniu społecznemu oraz promowanie zdrowia i profilaktyki uzależnień.

3) Zajęcia wyrównawcze dzieci i młodzieży - zadanie polega na organizacji zajęć dodatkowych (pozaekcyjnych, pozaszkolnych) będących odpowiedzią na zapotrzebowanie dzieci i młodzieży w zakresie wyrównywania ich szans edukacyjnych (korepetycje) z przedmiotów szkolnych, w szczególności z przedmiotów ścisłych.

4) Organizacja i przeprowadzenie półkolonii dla dzieci i młodzieży, głównie ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (tj. żyjących w trudnych warunkach materialnych i/lub z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym), mieszkających we Wrocławiu i/lub uczęszczających do wrocławskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych (z wyłączeniem szkół policealnych)."

- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia: „w zakresie działań dotyczących kompleksowej opieki zdrowotnej nad rodziną realizowane są zadania, których celem jest poprawa jakości opieki okołoporodowej nad matką i dzieckiem, wczesne wykrywanie zagrożeń zdrowotnych oraz profilaktyka wad i schorzeń występujących w populacji dzieci i młodzieży.

We Wrocławiu, program edukacji przedporodowej dla kobiet w ciąży i osób im towarzyszących realizowany jest w 7 Wrocławskich Szkołach Rodzenia.

Do Szkoły Rodzenia mogą zgłaszać się kobiety wraz z osobami towarzyszącymi od 25-29 tygodnia ciąży. Z programu korzysta rocznie ok. 1 000 osób.

Wsparciem w zakresie edukacji zdrowotnej dotyczącej opieki nad dzieckiem, jego rozwoju oraz profilaktyki zaburzeń i chorób są Ośrodki Informacji i Edukacji. Zajęcia edukacyjne, warsztaty umiejętności prowadzą specjaliści położna, ginekolog, pediatra, psycholog, pedagog, pielęgniarka i dietetyk. Rocznie z różnego rodzaju form pomocy i wsparcia korzysta ok. 900 osób.

Rodziny wielodzietne z wieloraczkami mogą korzystać ze wsparcia w opiece nad dziećmi w swoim środowisku domowym. Rodzinom udzielana jest pomoc psychologiczna oraz prowadzona jest edukacja zdrowotna z zakresu pielęgnowania, karmienia, szczepień noworodków oraz wypożyczalnia sprzętu: m.in. wózki, monitory oddechu.

Opieką zdrowotną objęte są również dzieci starsze oraz młodzież. Miasto realizuje programy wczesnego wykrywania wad i schorzeń. W metodologii Programów uwzględnia się działania edukacyjne, diagnostyczne i interwencyjne.

I. Programy realizowane dla dzieci i młodzieży:

1) Wczesne wykrywanie wad i schorzeń narządu wzroku i słuchu w populacji dzieci i młodzieży szkolnej - rocznie badania wzroku i słuchu wykonywane są u ok. 13 000 uczniów szkół podstawowych.

2) „Profilaktyka próchnicy zębów u dzieci w wieku przedszkolnym, 3-5 lat.” Działania edukacyjne realizowane są w 75 przedszkolach dla ok. 8 000 dzieci i ich rodziców.

3) „Zapobieganie próchnicy zębów u uczniów wrocławskich szkół podstawowych”. Na potrzeby tego Programu uruchomiono 10 szkolnych gabinetów dentystycznych. Opieką profilaktyczną zostali objęci uczniowie szkół podstawowych. Z pomocy lekarzy dentystów korzysta rocznie ok. 6 000 uczniów. Program będzie sukcesywnie rozszerzany o kolejne szkolne gabinety.

4) Profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Program realizowany jest w formie edukacji zdrowotnej uczniów klas VII wrocławskich szkół podstawowych oraz ich rodziców, obejmuje profilaktykę chorób przenoszonych drogą płciową. Dziewczeta w wieku 13 lat szczepi się p/HPV. Rocznie p/HPV szczepionych jest ok. 1 600 dziewcząt, z edukacji korzysta 2 500 uczniów i 2 000 rodziców. Od 2020 roku szczepieniami objęci będą również chłopcy.

5) Edukacja nt. HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową, która skierowana jest do społeczności szkół ponadpodstawowych w formie kampanii zdrowotnej. W każdym roku, w różnego rodzaju działaniach, uczestniczy 18 szkół ponadpodstawowych. Test wiedzy na etapie szkolnym rozwiązuje ok. 2 500 uczniów, podczas finału ok. 130 uczniów. W finale bierze udział ok. 300 osób: uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół i przedstawicieli instytucji współpracujących w kampanii.

6) Edukacja zdrowotna w profilaktyce nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży pn. „Uczeń w formie”. Z programu profilaktyki korzysta rocznie ok. 12 000 uczniów. Z porad specjalistów korzystają rodzice dzieci, którzy zgodnie z instruktażem wykonują zalecenia w warunkach domowych. W programie edukacyjno-wspierającym są:

- indywidualne konsultacje prowadzone przez zespół specjalistów (lekarz, psycholog, dietetyk, fizjoterapeuta),
- warsztaty żywieniowe prowadzone przez dietetyka,
- zajęcia w zakresie aktywności fizycznej,
- wsparcie psychologiczne dla rodziców dzieci z nadwagą i otyłością.

W profilaktyce nadwagi i otyłości uwzględnia się również promocję zdrowego żywienia i aktywność fizyczną. Od kilku lat w przedszkolach i szkołach obowiązują zasady racjonalnego żywienia oraz zwraca się większą uwagę na znaczenie ruchu w rozwoju dzieci. Placówki, które dbają o jakość żywienia i promują aktywny styl życia, są certyfikowane.

7) Programy profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy. W szkole realizowane są zajęcia edukacyjne dotyczące nie tylko zagrożeń wynikających z tzw. ryzykownych zachowań, ale kształtują również postawę odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Uczą dokonywania dobrych wyborów, zapewniających rozwój społeczny i bezpieczeństwo. Dzieci i młodzież otrzymują wsparcie specjalistów, szczególnie w zakresie kryzysów psychicznych. Na wszystkich poziomach nauczania uwzględnia się promocję zdrowia psychicznego, wczesne reagowanie na sytuacje zagrażające zdrowiu np. pomoc psychologa, telefon zaufania, konsultacje psychiatryczne itp.

8) Centra Rozwoju i Aktywności. Dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych wychowawczo korzystają z zajęć w tzw. Centrach Rozwoju i Aktywności. We Wrocławiu prowadzą je organizacje pozarządowe oraz Rady Osiedla. Oprócz możliwości odrabiania lekcji, dzieci i młodzież mają warunki do realizacji swoich zainteresowań, pasji, rozwoju talentów, także rozwoju osobistego i społecznego.

II. Ponadto rodziny mogą skorzystać z:

1. Poradni Rodzinnych. Rodziny z problemami życiowymi korzystają z pomocy i wsparcia prawników, psychologów, doradców rodzinnych, w ramach działających od wielu lat Poradni Rodzinnych, których we Wrocławiu jest 25.

2. „Programu leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców Wrocławia”. Jest to program polityki zdrowotnej, który został przyjęty Uchwałą nr XV/430/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 listopada 2019 r.

Ponadto Miasto jest również inicjatorem i wspiera działalność tzw. „Okna życia” oraz realizuje zadania określone w procedurze pochówku „dziecka martwo urodzonego”.

III. Wrocławskie szpitale otrzymują środki finansowe z budżetu Miasta na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego:

1) Ośrodek Diagnostyki Prenatalnej dla kobiet w ciąży zagrożonej otrzymał środki na zakup aparatury medycznej.

2) Wyposażono Bank Mleka Kobięcego w nowoczesny sprzęt m.in. pasteryzator, aparat do badania składu pokarmu oraz urządzenia chłodnicze do bezpiecznego przechowywania mleka przy Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym.

3) Sukcesywnie kupowany jest specjalistyczny sprzęt dla wrocławskich szpitali m.in. inkubatory, respiratory, ultrasonograf, kardiomonitor, koło do porodów wertykalnych, zestaw endoskopowy - HEOS oraz aparatury generującej energię koagulacyjno-vaporyzacyjną tj. nóż argonowy.”

Powyższe informacje, opinie i stanowiska zawierają kompleksowy i całościowy zestaw informacji, jakie Urząd Miasta może przedstawić w zakresie związanym z wyrażonymi w petycji postulatami.

Mam nadzieję, że będą one pomocne w zajęciu stanowiska przez Pana Przewodniczącego i Radę Miejską Wrocławia.

Z poważaniem,

Z-ca DYREKTORA WYDZIAŁU

Sebastian Wołoszczak

Otrzymują:

1. aa.

